

NOKTALAMA İŞARETLERİ

- Yazı yazarken okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak için kullandığımız işaretlere **noktalama işaretleri** deriz.
- Yazı yazarken kullandığımız nokatalama işaretleri:
 - ✓ Nokta işareti (.)
 - ✓ Soru işareti (?)
 - ✓ Ünlem işareti (!)
 - ✓ Kesme işareti (')
 - ✓ Virgül işareti (,)
 - ✓ Kısa çizgi (-)
 - ✓ Tırnak işareti (" ")
 - ✓ İki nokta işareti (:)
- Her işaretin farklı görevi vardır.
- Noktalama işaretlerini doğru yerde kullanmazsak yazının anlamı değişebilir.

NOKTA (.)

- Cümlelerin sonuna konur.
 - › Metin kitap okuyor.
 - › Çetin herkese yardım eder.
- Sıra bildiren sayılardan sonra konur.
 - › Bu şiiri 3. kez okuyorum.
 - › Yarışmayı 1. bitirdim.
- Tarihleri yazarken gün, ay ve yıl arasına konur.
 - › Ben 15.10.2019 tarihinde doğmuşum.
 - › 26.06.2026 tarihinde okullar tatil olacak.
- Saatleri yazarken saat ve dakika arasına konur.
 - › Babam saat 10.30'da eve geldi.
 - › Tören saat 10.00'da başlayacak .

- ❑ Bazı kısaltma kelimelerinin sonuna konur.
 - › Sok. Mah. Apt. Cad. Dr. İng. T.C.

SORU İŞARETİ (?)

- ❑ Soru cümlelerinin sonuna konur.
 - › Ödevlerini yaptın mı?
 - › Bugün ne yapacaksın?
 - › Bize ne zaman geleceksiniz?
 - › Türkiye'nin başkenti neresidir?
 - › Türkiye'nin başkenti neresidir?

ÜNLEM (!)

- ❑ Sevinç, korku, seslenme, bağırma, korku, kızma, emir verme gibi ifadelerde kullanılır.
- ❑ Eyvah, imdat, aman Allah'ım, off, ah, vah vah, aferin, bravo, hey, ay, müthiş, tüh, yeter artık kelimelerinde ünlem işareti kullanılır.
- ❑ Ünlem işareti 2 şekilde kullanılır.
 - › Eyvah! Ali buraya geliyor.
 - › Eyvah, Ali buraya geliyor!
 - › Ah ! Elime iğne battı.
 - › Ah , elime iğne battı !
 - › Off , çok sıkıldım !
 - › Off ! Çok sıkıldım.
 - › Hay Allah , otobüsü kaçırdım !
 - › Hay Allah ! Otobüsü kaçırdım.

- › Hey ! Çabuk buraya gel !
- › Vah vah ! Demek ki sen de görmedin.
- › Eyvah ! Çocuk suya düşecek.
- › Yaşasın ! Zil çaldı.
- › Ey Türk gençliği !
- › Çabuk ol ! Okula geç kalacağız.
- › Arkadaşlar ! Lütfen sessiz olur musunuz?
- › Yazıklar olsun ! Senden bunu beklemezdim.
- › Dikkat ! Bu tehlikeli madde olabilir.
- › Dikkat ! Bu tehlikeli madde olabilir.

KESME İŞARETİ (')

- Özel isimlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kullanırız.
- İnsan isimleri özel isimdir.
 - › Ali'nin kalemi bende kalmış.
 - › Bugün Kübra'ya hediye aldım.
 - › Kim Hülya'dan kalem istedi?
- Hayvanlara verilen isimler özel isimdir.
 - › Kedimiz Minnoş'un sesi kısılmış.
 - › Köpeğimiz Karabaş'ı çok seviyorum.
- Şehir, ülke, ilçe, köy mahalle, sokak, apartman isimleri özeldir.
 - › Arkadaşım Almanya'ya gidecekmiş.
 - › Antalya'nın en güzel yeri Düden Şelalesi'dir.
 - › Biz Yenigün Mahallesi'nde oturuyoruz.
 - › Yarın Gül Sokak'a taşınacağız.
 - › Hafta sonu Karagöz Köyü'nde düğün varmış.
 - › Yasemin Mutlu Apartmanı'nın 5. dairesinde oturuyor.
 - › Dünyada Türkiye'den daha güzel ülke var mı?
 - › En çok İstanbul'u gezmek istiyorum.

- Dağ, göl, deniz, şelale, ova, nehir isimleri özel isimdir.
 - › Dağcılar Ağrı Dağı'na tırmandılar.
 - › İzmir şehri Ege Denizi'nin kenarındadır.
 - › Haberlerde Akşehir Gölü'nün kurduğunu öğrendim.
 - › Dün Fırat Nehri'nde yüzen çocuklar boğulmuş.
 - › Antalya'nın Kurşunlu Şelalesi'ne gittik.
- Bayram isimleri özel isimdir.
 - › Yarın Cumhuriyet Bayramı'nı kutlayacağız.
 - › Şeker Bayramı'nda akrabalarımızı ziyaret ettik.
 - › Askerlerimiz Zafer Bayramı'nda yürüyüş yaptılar.
 - › Biz Kurban Bayramı'ndan sonra taşınacakmışız.
- Tarihi belli gün, ay, yıl özeldir.
 - › Okullar 23 Haziran'da tatil olacak.
 - › 19 Mayıs'ta törende şiir okuyacağım.
 - › Teyzem 10 Nisan'da bize gelecek.
- Saatlerden ve rakamlardan sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılır.
 - › Bugün saat 15.00'te sinemaya gideceğim.
 - › Saat 12.30'da zil çaldı.
 - › Ayşe'nin 5'ten fazla kalemi varmış.

- **Not:** Çoğul eki almış özel isimler kesme işaretiyle ayrılmaz.
 - › Bugün Ayşelere gideceğiz.
 - › Bu ev Mehmetlerinmiş.

- **Not:** Okul, hastane gibi kurum isimlerinden sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.
 - › Çetin Atatürk İlkokuluna gidiyor.
 - › Mert Antalya Devlet Hastanesinde ameliyat olmuş.
 - › Babam İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünde çalışıyor.

VİRGÜL İŞARETİ (,)

- ❑ Eş görevli kelimeler arka arkaya yazılırsa aralarına virgül konur.
 - › Bakkaldan ekmek, yumurta, şeker aldım.
 - › Çantama kalem, defter, silgi koydum.
 - › Ali, Şebnem, Hülya bugün okula gelmedi.
 - › En sevdiğim meyveler kiraz, dut, muz, nar ve çilektir.
 - › Hakan evde kedi, kuş, balık ve hamster besliyormuş.
- ❑ Sıralı cümlelerin arasına virgül konur.
 - › Kaan sınıfa girdi, yerine oturdu, kitabı çıkardı.
 - › Murat yataktan kalktı, elini yüzünü yıkadı, kahvaltı yaptı.
 - › Sedat yere düştü, hemen kalktı, koşmaya devam etti.
 - › Zil çaldı, herkes dışarı koştu, sıra oldular.

KISA ÇİZGİ (-)

- ❑ Satıra sığmayan kelimeleri hecelere bölmek için kısa çizgi kullanılır.
 - › Öğretmen bütün sınıfın dışarı çıkmasını istedi.
 - › Pastaneden iki yaş pasta aldım.
 - › Bu akşam televizyondaki filmi izleyeceğim.
- ❑ Heceleri ayırmak için kullanılır.
 - › te-le-viz-yon › bil-gi-sa-yar › o-ku-lu-muz
- ❑ Aralarında ilişki olan iki benzer kelimeyi ayırmak için kullanılır.
 - › Hafta sonu Galatasaray-Fenerbahçe maçı var.
 - › Ankara-İstanbul otobüsü terminale girdi.
 - › Ankara-İstanbul otobüsü terminale girdi.
- ❑ **Not:** Satır sonunda tek harf kaldıysa kelime hecelere ayrılmaz.

TIRNAK İŞARETİ (" ")

❑ Cümle içinde özel olarak vurgulanmak istenen sözcükler ve sözcük grupları tırnak içine alınır.

- › En sevdiğim masal "Pamuk Prenses" isimli masaldır.
- › Murat törende "Bayrak" isimli şiiri okuyacak.
- › Bu kitap özellikle "kadın haklarından" bahsediyor.
- › Arkadaşları onu hep "Şakacı" diye çağırır.
- › Öğretmenimiz en çok "www.mustafakabul.com" sitesini kullanır.

❑ Başkasına ait sözleri belirtmek için kullanılır.

- › Atatürk bu konuda "İstikbal göklerde" demiştir.
- › Hz Muhammed "İlim Çin'de olsa da gidip alınız." demiştir.
- › Annem "Çabuk eve gelin artık!" diye bağırdı.
- › Öğretmenimiz "Bugün ödev yok." deyince çocuklar çok sevindi.
- › Bunun üzerine hep beraber "Yaşasın!" diye bağırdık.
- › Önce "İyi bayramlar, dedeciğim." diyerek elini öptüm.
- › Şebnem "Kalemimi gördünüz mü?" diye sordu.

İKİ NOKTA (:)

❑ Örneklendirme yaparken kullanılır.

- › En sevdiğim meyveler: Kiraz, muz ve çilektir.
- › Gezdiğim şehirlerden bir kaç: İstanbul, Konya, İzmir, Bursa
- › Sınıfta çok yaramaz çocuklar var: Mesela Ayten, Hayri ve Oya

❑ Konuşmalardan önce kullanılır.

- › Doktor çocuğu muayene ettikten sonra:
 - Ne yedin bakalım, dedi. Çocuk pişman bir şekilde:
 - Dondurma yemiştin, dedi. Doktor parmağını sallayarak:
 - Bir daha soğuk havalarda yeme, diye uyardı.

